

Verksamhetsberättelse

2020

svenskfagel.se

5 skäl att kolla efter Gula Pippin

Vi bönder i Svensk Fågel som föder upp kyckling och kalkon får märka våra produkter med Gula Pippin. Kvalitetsmärkningen ställer tuffa krav och resultatet är en fågel i världsklass. Den är god, hälsosam och hållbar.

Proppfullt av nyttigheter

Svensk kyckling och kalkonkött innehåller fullvärdigt protein av högsta kvalitet. Här finns alla de nio essentiella aminosyror som kroppen behöver. Fågelköttet innehåller också värdefulla vitaminer och mineraler. Här finns mycket D-vitamin, selen och Niacin (även kallat B3). Allt är viktigt för vårt immunförsvar.

Fritt från konstigheter

Våra kycklingar får inget fiskmjöl i fodret, eftersom vi inte vill fiska ut haven. De spannmål som finns i kycklingens foder är vete, korn, havre och ibland majs. Proteinet i fodret kommer från raps, ärtor, åkerbönor och soja, där den soja som används är ansvarsfullt odlad. Hållbart & närproducerat

Närproducerat är viktigt

Våra familjegårdar runt om i Sverige bidrar till en levande landsbygd. Många av oss har också ett eget kretslopp på gården. Här tar vi tillvara på så mycket som möjligt. Vi odlar vårt eget vete som blir kycklingarnas foder, halmen från vete värmer upp stallarna och gödseln sprids på åkrarna.

Ingen tillväxtantibiotika & salmonellafri

Eftersom våra djur är friska och mår bra under uppfödningen behöver vi i princip inte behandla djuren med antibiotika. Salmonella har vi bekämpat under årtionden och alla flockar kontrolleras på gården. Ingen salmonella finns på svenska kycklingprodukter.

Pickar fritt i luftiga stallar

Våra kycklingar och kalkoner är frigående inomhus i luftiga stallar. De sprätter på en bädd av torv, flis eller kutterspån. Fåglarna är inomhus för att undvika bakterier och virus som både djur och människor kan bli sjuka av. Flera gånger per år kontrolleras djurväl-färden i stallarna av veterinärer, myndigheter och oberoende experter. Jobbet med våra djur, vår natur och miljön på våra gårdar är vår stolthet och det som ger

VD har ordet	4
Året som gått	5
Produktion och konsumtion i Sverige, EU och internationellt	10
Svensk Fågel internt	15
Kommunikation – Svensk Fågel syns och hörs	22
Organisation	28
Årsbokslut	33

Svensk Fågel är branschorganisationen för svensk kyckling och kalkon. Medlemsföretagen är Kronfågel, Guldfågeln, Atria, Knäreds Kyckling, Bjärefågel och Ingelsta Kalkon. Medlemmarna är också svenska avelsföretag, kläckerier, fodertillverkare och bönder. Alla arbetar mot samma mål – att ta fram världens bästa kyckling och kalkon.

Svensk Kyckling ett tryggt val

Året som gått har präglats av en pandemi som har påverkat oss alla och vårt samhälle. Mina tankar går till de som har drabbats och de som har mist närstående. I dessa utmanande tider söker vi människor oss mot det som är tryggt och går att lita på. Under 2020 har svenska folket klart visat att de vill ha svenska råvaror och svensk kyckling. Konsumtionen av svensk kyckling ökade förra året med 5,3 procent. Det är den största ökningen på flera år och det bästa betyget som våra svenska bönder och företag kan få. Det är också ett tydligt besked till restauranger och offentlig sektor - när konsumenterna själva får välja vill de ha svensk kyckling. En kyckling som har vår kvalitetsmärkning, den Gula Pippin.

Något som också visar att vi gör många saker rätt inom Svensk Fågel är att exporten har ökat. Och det trots att det finns få öppna handelskanaler. Det är främst Hong Kong som vill ha svenska kycklingfötter. Här handlar det om att våra kvalitets- och omsorgsprogram garanterar en kyckling av hög kvalitet som fötts upp utan exempelvis antibiotika och har höga krav på djurvälstånd.

En viktig fråga som kommit upp på agendan på grund av pandemin är att Sverige måste höja sin självförsörjningsgrad när det gäller mat och då också svensk matfågel. Svensk matfågelproduktion klassas som en samhällsviktig funktion. Och under året har företagen åtagit flera åtgärder för att säkerställa produktionen av svensk kyckling och kalkon. Medlemsföretagen har haft ett bra samarbete och tät dialog. Och det ledde till att vi kunde upprätthålla och till och med öka vår produktion trots stora utmaningar. Det är väldigt glädjande.

En fråga som tyvärr lämnar mycket övrigt att önska är det svenska livsmedelsstrategin. Trots återkommande handlingsplaner av regeringen så har det blivit ännu krångligare att producera livsmedel i Sverige. Här trampas det bara vatten. Så fort någon regel eller krav tas bort kommer myndigheterna med nya bestämmelser. Under 2020 har vi bland annat fått högre provtagningskostnader vid slakt. Samtidigt var det glädjande

för branschen när Kammarrätten lämnade besked att Livsmedelsverkets kontrollavgifter innefattat ett flertal kostnader som inte får finansieras med avgifter.

I slutet av året drabbades Sverige och en kalkonbesättning av fågelinfluensan. Sjukdomen sprids av vilda fåglar och har tyvärr fortsatt under början av 2021. Det positiva är dock att samordningen mellan bransch och myndigheter har fungerat bra.

Något annat som har upptagen både min och många medlemmars tid under året är hoten och haten från djurrättsaktivister. Organisationerna sprider falska rykten och fakta om svenska bönder. Det leder i flera fall till att aktivister gör intrång på gårdarna. Något som kan leda till smittspridning och stress bland djuren. Dessutom leder det till en stor oro bland våra medlemmar. Min förhoppning är att vi får en regelförändring med skarpare straffskala i framtiden.

Under det senaste året har vi jobbat intensivt med att öka hållbarheten på våra gårdar. Vi har gjort en gedigen genomlysning och resultatet är imponerande. Våra medlemmar tar hållbarhet på allvar och det handlar inte bara om miljö och klimat, utan också om social och ekonomisk hållbarhet. Under år 2021 kommer vi att berätta mer om detta för både myndigheter, bransch och så klart konsumenterna.

När jag blickar framåt ser jag ett fortsatt förtroende för den kyckling och kalkon som vi tar fram i Sverige. Vår märkning Gula Pippin är välkänd och ses som en viktig kvalitetsgaranti. Under 2021 hoppas vi kunna införa vår kvalitetsmärkning på caféer och restauranger. På så sätt kan gästerna tydligt se var det serveras svensk kyckling och kalkon.

Maria Donis
VD Svensk Fågel

Fokus på svensk livsmedelsförsörjning

Under början av förra året nådde Corona-pandemin Sverige. Fokus har under året varit att säkerställa livsmedelsförsörjningen i landet. Initialt uppstod frågan om att slakterierna kunde hållas igång trots nedgång i personalstyrka och eventuella svårigheter med att säkerställa officiell veterinär på plats. Medlemsföretagen fick avsätta mer resurser för att till exempel säkerställa bemanning på anläggningarna, öka städningen på slakterierna och utöka inköp av skyddskläder. Dessutom behövde företagen genomföra ytterligare utbildning av personal för att kunna bemanna kritiska stationer vid eventuell extra sjukfrånvaro bland personalen. Detta skedde med hjälp av sommarpersonal, bemanningspersonal samt med extrainsatta utbildningsinsatser.

Vi höll en tät dialog med Jordbruksverket och Livsmedelsverket för att rapportera utvecklingen och identifiera frågor som behövdes beslutas för att säkerställa flödet. På gårdarna upprättades besöksförbud för att minska risken för smittor. Med gemensamma krafttag med övriga branscher inom livsmedelssektorn kunde branschen även omfattas av samhällsviktig funktion, som består av hela värdekedjan.

Efterfrågan på inhemsk kyckling ökade under året. Men samtidigt som tappade flera företag en stor andel av sina kunder inom restaurang, storkök (exempelvis gymnasieskolor) och inom transportsektorn i och med att resandet i princip avstannade och besöksnäringen minskade kraftigt.

Avgiften för köttkontrollen höjdes

EU:s nya kontrollförordning innehåller ett vägval när det gäller kontrollavgifter. Det handlar om att antingen ta ut köttkontrollavgifter som ska täcka myndighetens kostnader direkt vid kontroll och övriga overhead-kostnader eller att genom schablon ta ut fasta avgifter per slaktad djur. Regeringen gav Livsmedelsverket i uppdrag att i samarbete med näringen utreda en avgiftsmodell som bland annat ska stärka konkurrenskraften hos våra livsmedelsföretag. Regeringen hade dock bestämt sig för att modellen med full kostnadstäckning var den som skulle gälla för våra medlemmar och övriga branscher inom sektorn. Regeringen avstod därför från att utreda de två olika modellerna, som den nya förordningen ger utrymme för.

Moderniseringsprojektet som myndigheten har hållit i de sista tre åren har inte genererat något nytt annat än eventuellt ett egenkontrollprogram som återstår att se om det faller ut till lägre kontrollavgift. Projektet pågår i dialog med slakteriföretagen.

Livsmedelsverket fick bakläxa

Efter en långdragen process där även Coronapandemin orsakade ytterligare försening kom äntligen beskedet från Kamrarrätten angående Livsmedelsverkets avgiftsmodell. Domen slog fast att Livsmedelsverket sätt att ta ut kostnader från våra medlemsföretag inte är förenligt med EU:s regelverk.

Avgiftsmodellen som har tillämpat sen 2012 har inneburit att branschen fått betala, inte enbart den faktiska köttkontrollen på våra anläggningar, utan också mycket annat av Livsmedelsverkets kostnader. Det handlar om kostnader som exempelvis del av generaldirektörens lön, HR för rekrytering av personal, IT och kommunikation. Dessa kostnader har tagits ut under flera år och belastat medlemsföretagen. Ett flertal EU-domar har haft motsvarande utfall. Domen kommer att innebära ett omfattande arbete för Livsmedelsverket för att retroaktivt korrigera och återbetala avgiften.

Utbildningsdagarna om lastning & smittskydd

Svensk Fågels utbildningsdagar genomfördes i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om fjäderfåhållning inom lantbruket. Svensk Fågel anpassar varje år innehållet till aktuella frågor och den trendutveckling som har förekommit under året utifrån resultaten i programmen. Vi tar också hänsyn till lokala och regionala samt företagsanpassade förhållanden och den framtidsanda som finns i näringen. Under året hölls utbildningar vid sju tillfällen med fokus på lastning och smittskydd.

Utbildning till last- och plockföretag

Under hösten genomfördes även utbildning av de last- och plockföretag som är kontrakterade av medlemmarna för att lasta djuren till slakterierna. Utbildningen vände sig i första hand till lastföretagens arbetsledare, men även lastpersonal medverkade.

Utbildningen sker i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om fjäderfåhållning. I kursen ingick kunskap om regelverk, djurens fysiologi, behov och beteende, varsam hantering i samband med infångning, lastning och transport samt förebyggande smittskydd. I kursen medverkade en veterinär fjäderfäexpert samt djurskyddsinspektör på länsstyrelsen och miljörevisor från HS Certifiering. Under hösten har arbetet påbörjats med en digital utbildning som ska bli klar under 2021.

Ny beredskapsgrupp

Under året startade vi en beredskapsgrupp inom Svensk Fågel. Gruppen tog fram en beredskapsplan om ett slakteri av någon anledning (brand, haveri, påverkan av pandemin eller liknande) inte kan ta emot fåglar till slakt. Under året testkördes två fall där vi simulerade en brand på två slakterier, vilket innebar att slakttillfällena och djur behövde omdirigeras. Övningen visade på kritiska punkter i vår hantering. En stor del av fåglarna kunde omlokaliseras, men ett visst antal flockar skulle ha tvingats destrueras vid ett skarpt läge. Testkörningen visade även att vid ett längre driftstopp måste även insättningarna reduceras. Därför kommer även kläckerierna att ingå i gruppen framöver. Målet är att alla slakterier och kläckerier ska ha en plan för vad det innebär och hur de ska agera vid olika kriser. Arbetet har också bidragit till att öka kontaktytorna mellan slakterierna vid ett krisläge. Något som är väldigt positivt.

Digitala möten

Personcertifiering för värmepannor

Under året uppmärksammades kravet på personcertifiering för värmepannor som skulle börja gälla från och med 1 december 2020. Det komplicerade regelverket på området i kombination med den kostnad på såväl återkommande utbildning och tillsyn som kravet medför rimmar illa med Livsmedelsstrategin. Strategin som regeringen har tagit fram för att främja konkurrenskraften i de gröna näringarna. Tillsammans med Gröna arbetsgivare, LRF och industriförbunden inom Svensk Näringsliv skickades en begäran till Arbetsmiljöverket om uppskov och förändring i föreskriften. Myndigheten beslutade strax innan i december 2020 att skjuta upp ikraftträdandet av reglerna i två år.

Bönderna har ett eget kretslopp på gården där biobränslepannan är hjärtat

Den europeiska gröna given

Under året presenterade EU-kommissionen en färdplan för en hållbar ekonomi inom EU. Mot bakgrund av klimatförändringar och miljöförstörelsen behöver EU en ny tillväxtstrategi. En strategi för att ställa om till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

En central del av färdplanen är strategin, den europeiska gröna given, också kallad ”Farm to fork”. Syftet med strategin är att göra EU:s livsmedelssystem till en global standard för hållbarhet.

I strategin ingår en färdplan där kommissionen ska se över lagstiftningen och vid behov föreslå en ny lagstiftning. Viktiga verktyg i arbetet är den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), den gemensamma fiskeripolitiken, internationella standarder, privata certifieringar och märkningar. Svensk Fågel medverkade vid regeringens sakråd och kunde konstatera att färdplanen stämmer redan i stor utsträckning överens med den modell som svenskt lantbruk och matfågelproduktion redan jobbat utifrån under många år.

Livsmedelsverkets effektiviseringsarbete

Under året deltog Svensk Fågel i delprojekt i Livsmedelsverkets moderniseringsarbete för en effektivare kontroll. Utfallen av projekten har dock inte kunnat följas upp då delar av projekten parkerades av Livsmedelsverket på grund av Covid-19 pandemin och andra delar beroende på att forskningsprojekt och regelverk måste färdigställas och ändras.

Inga exportprioriteringar

Det är Livsmedelsverket som tillsammans med Jordbruksverket ansvarar för att öppna nya exportmarknader för svenska livsmedelsföretag. Efter år av utredningar om hur Livsmedelsverket ska prioritera vid öppnande av nya exportmarknader landade Livsmedelsverket i att inga länder under 2020 skulle främjas för marknadstillträde när det gäller export av fjäderfakött. Svensk Fågel anser att om Sverige ska öka exporten måste det till en mer offensiv hantering till att öppna upp för nya länder i en ständigt förändrad värld. Under 2020 ökade medlemsföretagen sin export med 24 procent. Detta trots begränsat marknadstillträde.

Fågelinfluensa i Sverige

För första gången så drabbades även Sverige av fågelinfluensa i en kalkonbesättning i slutet av året. Det är viktigt att understryka att det inte är en sjukdom som förekommer eller överförs till människor. Troligtvis har smittan kommit med vilda fåglar och just kalkoner verkar vara extra känsliga och mottagliga för denna influensa. Svensk Fågel informerade snabbt alla medlemmar om den ökade risken för fågelinfluensa. Vi har kontinuerligt haft en dialog med Jordbruksverket och SVA. I och med utbrottet har vi även fått testa lagstiftningen i praktiken samt beredskapen på gårdarna.

Antibiotikarapport från SVA

Sverige har en fortsatt bra situation när det gäller resistens mot antibiotika jämfört med många andra länder. Det visar en rapport från SVA. SVA menar att en av anledningarna är att vi har effektiva strategier för att främja en rationell användning av antibiotika och på så sätt begränsa spridningen av antibiotikaresistens. Detta är ett bevis på att även större stallar och anläggningar klarar att hålla god hygien och låg antibiotikaanvändning. Smittspridning av sjukdomar och resistenta bakterier från gårdarna inom Svensk Fågel är i dag så gott som obefintlig.

Fake news och hot

Djurens Rätt har under året fortsatt att sprida falsk information. Under året spred de påståenden om att kycklingproduktionen bär skulden för både Covid 19 och klimathotet. I väldigt generaliserande och grova penseldrag målar de upp våra svenska bönder som skurkar.

I själva verket är det kombinationen av Svensk Fågels kontroll- och övervakningsprogram samt de svenska strikta djurskyddsregler och djurhälsokrav som våra medlemmar har att följa som ger en bättre djurvälstånd, säkrare livsmedel och en hållbarare svensk kycklingproduktion. Att sprida falska rykten så som Djurens Rätt gång på gång gör, visar på en organisation som är faktaresistent och som har som mål att misskreditera svenska bönder. Påhopp mot medlemsföretagens kunder har också pågått under året. Det har bland annat handlat om krav på att

skriva under egna uppsatta kriterier, som varken baseras på lagstöd eller forskning.

Under året har även intrång förekommit på gårdar på samma sätt som andra branscher har drabbats. Frågan har även lyfts inom LRF. Vid ett riksdagsseminarium presenterade Center mot våldsbejakande extremism (CVE) en kunskapsöversikt om våldsbejakande djurrättsaktivism och polisregion Väst berättade om sin särskilda insats mot brottsbenägna djurrättsaktivister. Hittills har regeringen inte presenterat något resultat av utredningen som justitieministern Morgan Jonsson initierade 2019.

Marknaden internationellt och i EU

Marknaden inom EU påverkades dramatiskt av Covid-19 och pandemin har inte heller gått obemärkt förbi matfågelbranschen. Konsumtionen av fågel, i synnerhet nischade produkter, tex. vaktel, gås och anka, fick en kraftig nedgång i och med att konsumtionsmönstret ändrades kraftigt i många länder. Turism och krogbesöken, framför allt i sydeuropeiska länder, påverkade starkt även konsumtionen och innebar stora utmaningar i omställning av produktionen. Detta ger en dominoeffekt som påverkade hela kedjan i produktionen, från tomma stallar hos lantbrukaren till neddragning på slakterierna. Under året har produktionen därför fått anpassa sig för att hitta en balans och därmed minska det uppkomna lagret.

Gränskontroller & Brexit

Det interna flödet av livsmedel mellan de olika EU-länderna bromsades även upp av att medlemsländerna införde gränskontroller. Efter ett intensivt arbete mellan EU-kommissionen och medlemsstaterna kunde den fria rörligheten av gods återupprättas.

Frågan kring Brexit har också varit i fokus då Storbritannien är stora nettoimportörer av kyckling. Paraplyorganisationen Avec har drivit frågan kring tull- och kvotfrihet mellan Storbritannien och EU samt verkat för att samma regelverk ska bestå mellan EU och Storbritannien.

Import & låga priser

Marknaden stördes inte enbart av Covid-19 utan även av fågelinfluensan inom EU. På grund av svininfluensan ökade Kina sin import av fågelkött. Vinnare här blev Brasilien, USA, Ryssland och Thailand. Kina hade även brist på containrar i och med att den internationella handeln minskade. Dessutom påverkades EU:s inhemska marknad av generellt låga priser på grund av överproduktion och varierande foderpriser.

Fågelinfluensa i framför allt i östra Europa där Polen och Ungern var mest drabbade påverkade även exporten till utomeuropeiska länder. Detta framför allt till länder som inte accepterar regionalisering. Det resulterade i en obalans inom EU. Brist på tillgänglighet av containrar på grund av minskad handel i Kina kan också vara en anledning till detta, tillsammans med låga priser på fjäderfäkött på global nivå.

Ökad produktion

Prognosen för 2020 visar dock på en ökning av produktionen inom EU och förväntas enligt EU-kommissionens framtidsprognos¹ även öka med 1,2 kilo per capita fram till 2030. Prisvärt, hälsosamt och hållbart producerat är skäl som anges för fortsatt ökad konsumtion. Detta i jämförelse med andra köttslag som förväntas minska under samma tio årsperiod.

¹ EU agricultural outlook 2020-30: sustainability objectives to impact meat and dairy along the supply chain

Samtliga siffror är för 2019 då det är en kraftig eftersläpning i statistiken från EU.

Produktion av fågelkött i EU

I den totala produktionen av fågelkött så står andelen kyckling för 82 procent. Kalkon står för 14 procent samt anka och övrigt för 4 respektive 1 procent. Sex länder står för 74 procent av den totala produktionen i EU. Prognosen för självförsörjningsgraden beräknas till 113 procent såväl för år 2020 och 2021.

Produktion av fågelkött i EU (ton), 2020

Polen		2 593	19%
Frankrike		1 698	12%
Spanien		1 705	13%
Tyskland		1 584	12%
Italien		1 366	10%
Nederländerna		1 036	8%
Övrigt		3 446	26%
Storbritannien		1 958	13%

Handel och export i världen

Brasilien, USA och EU är de största exportörerna i världen. Den största importörerna av fågelkött står Kina/Hong Kong, Japan samt Storbritannien och EU för. Preliminära siffror för 2020 (fram till november) visar på en nedgång av importen till EU från tredje land. Jämfört med 2019 så minskade importen med -14,1 procent där Thailand minskade med hela -24 procent. Även Brasilien minskade sin export till EU med -3,3 procent men står fortfarande för den största andelen av exporten till den europeiska marknaden.

Beträffande EU:s export så minskade den med -4,5 procent. Den största minskningen skedde till Ukraina som pga fågelinfluensa inom EU minskade sin import från EU. Utöver Storbritannien, som är den största mottagarlandet för produkter från resterande EU så är Ghana, Filippinerna, Ukraina och Kongo de största mottagarländer för produkter från EU. Till Ghana och Kongo ökade exporten med +16,2 respektive +29,3 procent.

EU: största mottagarländer för export av kyckling under 2020 (ton).

Ghana		213,894	(+16,2 %)
Filippinerna		195,809	(-9,2%)
Ukraina		145,871	(-18,2 %)
Kongo		101,400	(+29,3%)
Storbritannien		736,557	

Den svenska marknaden

Ökad konsumtionen

År 2020 startade med oerhörda utmaningar i pandemins tecken. Slakterierna skulle hållas igång, Livsmedelsverkets officiella veterinärer och personal skulle finnas på plats och transporter till och från gårdarna skulle rulla. Till skillnad från många andra länder inom EU har konsumtionen av kyckling från våra medlemmar ökat i Sverige. När vi stänger böckerna noteras den inhemska försäljningen från våra medlemsföretag har ökat med 5,3 procent. Produktionen ökade med 5,5 procent till 161 900 ton och i antal djur till 106,9 miljoner slaktade kycklingar. Det innebär en ökning med 4,1 procent. Även exporten ökade med totalt 24,4 procent. Detta trots störningar på marknaden på grund av fågelinfluensan.

Årets konsumentundersökning från Novus stödjer även konsumtionssiffrorna då kyckling som enda protein tydligt i år angavs öka mer jämfört med andra köttslag. Och det både när det gäller fryst och kyld kyckling. Det skulle kunna bero på att en större andel av svenska folket lagar mat hemma i Corona-tider och då i stor utsträckning väljer just svensk kyckling. Sannolikt har även den initierade miljödebatten kring klimatavtryck och den rådande hälsotrenden som förstärktes av Corona-effekten, bidragit till att valet utfallit till kycklingens fördel.

Produktion och försäljning inom Svensk Fågel år 2020 jämfört med 2019

Produktionen st:	+4,1%
Produktionen ton	+ 5,5%
Inhemska försäljning	+5,3%.
Exporten	+24,4%.

Matfågel står för

25%

av den totala köttkonsumtionen i Sverige

Nytt i branschen och hos medlemsföretagen

Digitala möten

Årsstämma, branschmöte och möten med styrelsen samt övriga arbetsgrupper i branschen har under 2020 förlagts digitalt, främst via Teams. Positivt har varit minskad smittspridning samt sparad tid och kostnader. På minussidan har en del initialt teknikkrångel uppstått, det justerades efterhand. De digitala mötena har överlag fungerat bra även om vi alla saknar att ses på riktigt.

Försäkringsavtal sas upp

Agria Djurförsäkring sa under året upp försäkringsavtalet för omförhandling. Svensk Fågel är inte längre avtalspart och avtalet hanteras numera av Svenska Kycklinguppfödarens Servicebolag AB. Det innebär också att Agrias riksläkare upphör som funktion och därmed riksläkareavgiften.

HS Certifiering tar över besiktningar

Coronapandemin resulterade i en översyn av organisationen på kansliet och uppdraget att genomföra riksläkningen bland medlemmarna. Efter erfarenheten under 2019–2020 med

ett upplägg kring besiktning av salmonellakontrollveterinärer beslutades om en översyn och inledning av samarbete med HS Certifiering. HS Certifiering är ett oberoende kontrollorgan som idag har uppdraget hos Svensk Fågel att genomföra revision i samband med lastning, transport och utlastning på slakteriet. De har nu även fått uppdraget att genomföra riksläkningen av medlemmarnas stallar.

Arbetet påbörjades under hösten och Lotta Waldenstedt fick uppdraget att samordna och utbilda revisorer för besiktningar. Arbetet fick dock parkeras på grund av Covid-19, men den teoretiska utbildningen har pågått för att kunna fortsätta praktiskt under 2021. Därmed kommer besiktning och revision att utföras i sin helhet från gård till slakteri av HS Certifiering.

Byte av Cobb till Ross

Efter att i närmare 35 års tid ha varit distributör för kycklingsorten Cobb i Skandinavien och Baltikum beslutade Blentagruppen att i allt högre grad fokusera på kärnverksamheten för att säkra utveckling.

Blentagruppen beslutade därför successivt att ersätta den korsade rasen Cobb med Ross inom Blenta AB. Det påverkade cirka 50 procent av den svenska uppfödningen.

Svensk Fågels hållbarhetsenkät

År 2019 genomförde Svensk Fågel en enkätundersökning bland uppfödarna. Syftet med enkäten var att konkretisera FN:s hållbarhetsmål på gårdsnivå. En sammanfattning av enkätundersökningen publicerades under året. Sammanställningen är ett stöd i kommunikationen med myndigheter och konsumenter för att beskriva hållbarhetsfaktorer på gårdsnivå. Enkäten har inte kvantifierat olika aspekter utan är kvalitativ.

Malin Lovang på Lovang Lantbrukskonsult AB har under 2019-2020 varit projektledare och satt samman hållbarhetsenkäten och sammanställt resultaten. Resultaten presenterades vid ett digitalt seminarium för matfågeluppfödarna i december 2020.

Enkäten visar på bredden inom uppfödningen. Uppfödarna tar inte bara fram en klimatsmart fågel utan är även viktiga samhällsbärare. Uppfödarna skapar arbete och bidrar till en levande landsbygd och är långt framme även inom hållbar energi. Dessutom bidrar de till bra arbetsvillkor, ekonomisk tillväxt, minskad ojämlikhet och som förvaltare av biologisk mångfald. Materialet ska användas som en grund för Svensk Fågel i kommunikation med politiker, myndigheter och andra aktörer. En populärversion av hållbarhetsstudien har tagits fram som uppfödare kan använda i sin egen kommunikation med myndigheter och kommuner.

Av de 17 FN:målen är 8 mål relevanta för Svensk Fågel:

Mål 6 Rent vatten och sanitet

Mål 7 Hållbar energi för alla

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Mål 14 Hav och marina resurser

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Livsmedelskvalitet och djurhälsa

Kontroll- och kvalitetsprogram

Från Svensk Fågels kansli drivs arbetet med en rad olika kontrollprogram. Programmen syftar till att säkerställa en produktion av kyckling och kalkon med hög kvalitet och säkerhet för konsumenter. Kontrollprogrammen garanterar även en god djurhälsa och djurvälstånd och ligger till grund för utbildning och forskning. Programmen är också viktiga för att kunna driva näringspolitiska frågor.

Vi som arbetar på kansliet fokuserar mycket på att göra frågor som berör våra medlemmars vardag begripliga för myndigheter och departement. Syftet med arbetet är även att förbättra medlemsföretagens villkor så att branschen kan fortsätta att växa med god lönsamhet. Målet är att underlätta för konsumenter att göra medvetna val i butiken. Detta görs genom att öka deras kunskap om Svensk Fågel och de mervärden som Svensk Fågel-märkningen står för.

Smittskyddsprogrammet fungerar

Under 2020 konstaterades ingen (noll) kycklingflock positiv med salmonella vid provtagning före slakt.

Under 2018 togs en film fram som visar omgångsvis rengöring och desinfektion i stallarna. Filmen innehåller samtliga moment som krävs för att reducera och eliminera eventuella smittämnen. Filmen presenterades under 2019 i samband med ökat fokus kring rengöring och används nu som stöd och utbildning av Svensk Fågels medlemmar.

Övervakning i hela kedjan

Svensk Fågels kvalitetsprogram innebär att hela värdekedjan regelbundet kontrolleras. I kvalitetsprogrammen ingår även övervaknings- och kontrollprogram av smittskydd och livsmedelssäkerhet. Programmen kontrolleras av riksläkare som besöker kyckling- och kalkonbönders gårdar och av salmonella-kontrollveterinärer samt det oberoende certifieringsorganet HS Certifiering.

Svensk Fågels kvalitetsprogram:

- Djuromsorgs- och klassningsprogram
- Fothälsoprogram
- Lastning och transport
- Smittskyddsprogram
- KC-program (kontrollprogram för koccidios och clostridios)
- Campylobacterprogram
- Antibiotikaresistensövervakning

Utöver dessa finns även en rad policybeslut som Svensk Fågel följer i sitt arbete för att trygga att produkterna är hållbara och säkra:

- Antibiotikapolicy
- Miljöpolicy
- Foderpolicy
- Förbud mot fiskmjöl i kycklingfoder
- Policy om maxgräns av saltlake

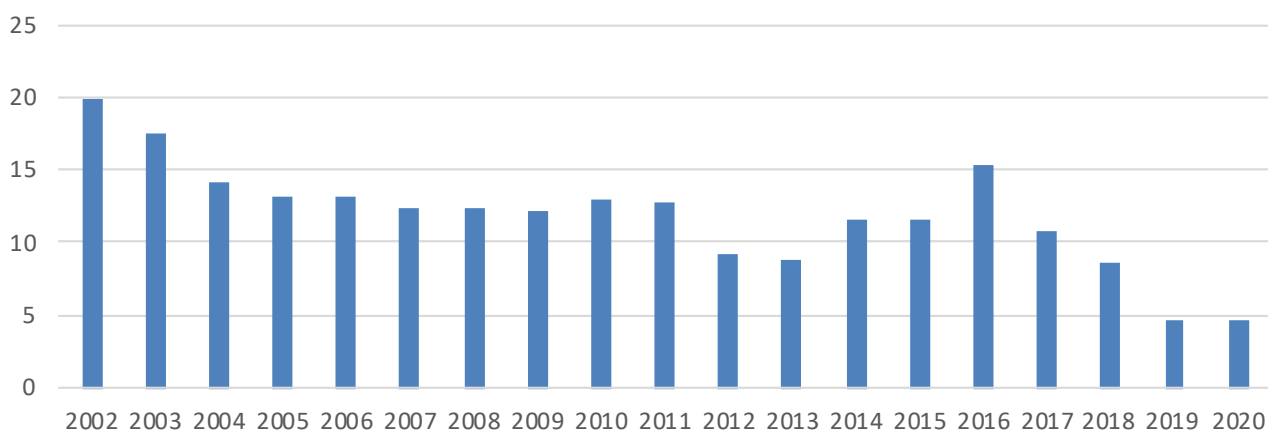
Låg andel campylobacter

Svensk Fågel godkändes av Jordbruksverket 2016 att organisera övervakning och kontroll av tarmbakterien campylobacter hos kyckling. Programmet leds av chefveterinär Pia Gustavsson. Sedan tidigare är en nämnd tillsatt med företrädare från Jordbruksverket (SJV), Livsmedelsverket (SLV), SVA och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU).

Under 2020 har 4 423 slaktgrupper uppfödda hos medlemmar i Svensk Fågel provtagits vid slakt inom ramen för Campylobacterprogrammet. Campylobacter påvisades i 4,6 procent av flockarna. Det är samma årsresultat som föregående år. Det är den lägsta förekomsten på årsbasis sedan programmet startade.

Campylobacter, positiva flockar (%)

Andelen Campylobacterpositiva slaktgrupper påvisade inom Campylobacterprogrammet hos kyckling år 2002–2020.

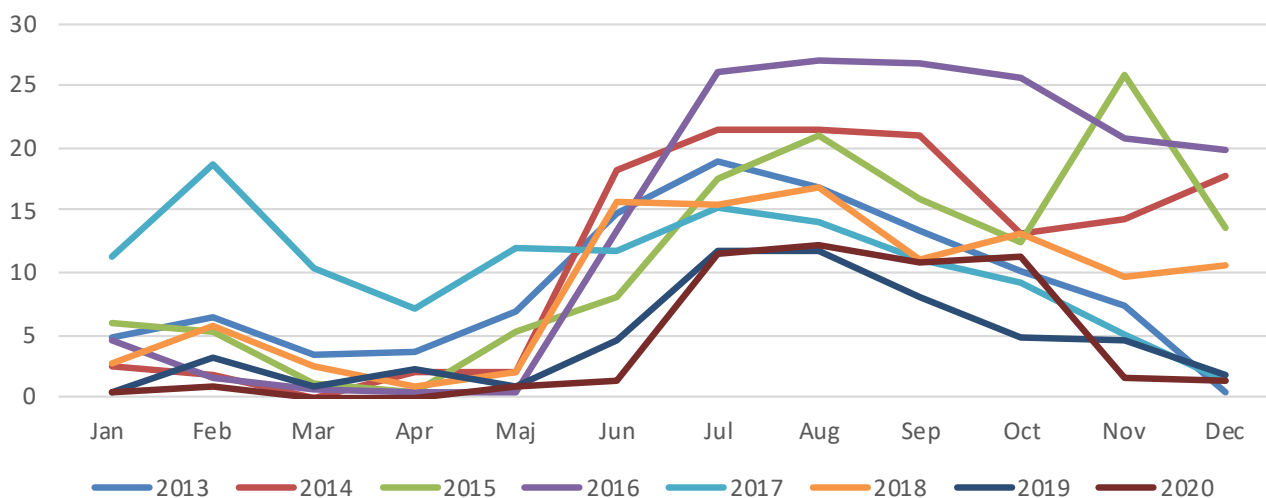
Hög andel hos icke-medlemmar

Under 2020 har även 51 blindtarmsprover analyserats från kyckling som fötts upp och slaktats på slakterier som inte är medlemmar eller anslutna till Svensk Fågels Smittskyddsprogram eller Djuromsorgsprogram. Flertalet av dessa flockar kommer från uppfödare som ger djuren tillgång till utevistelse, så kallad ekologisk kyckling. Campylobacter påvisades i 17 (37,3 procent) av dessa flockar. Under senhösten hölls djuren inomhus pga nya restriktioner från Jordbruksverket med anledning av fågelinfluensa.

Campylobacterförekomst (%)

Antal slaktgrupper där *Campylobacter* påvisats i blindtarmen under 2020 fördelade per månad

Säsongvariation

Vanligtvis ses en tydlig säsongvariation där förekomsten är högst under sommarmånaderna. Under större delen av 2020 har förekomsten varit betydligt lägre än föregående år, men med högre förekomst än 2019 under september och oktober.

Typningsresultat under 2020

Under 2020 har ett antal campylobacterisolat (96 stycken) typats och jämförts. Syftet var att följa upp kopplingar, dels mellan transportlådor och containrar i samband med delad slakt men även eventuell förekomst av campylobacter till daggamla kycklingar via ursprungsflocken. Resultaten av typningarna visade inte på någon koppling mellan avelsdjur och daggamla kycklingar under 2020. Men under september och oktober påvisades ett antal tillfällen med koppling till transportlådor och containrar i samband med delad slakt.

Kontroll av koccidier och clostridier

KC-programmet är ett frivilligt program för kontroll och bekämpning av tarmparasiterna koccidier och clostridier hos kyckling, inom ramen för Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:17, K 152) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

Under 2020 har 40 kontroller av tarmskador (så kallad lesion scoring) genomförts. Gränsvärdet (MTLS Mean Total Lesion Score) på 2,5 överskreds inte i någon flock under 2020. Under 2020 har även prover vid slakt från sex flockar skickats in för histologi inom KC-programmet.

Majoriteten av analysvaren 2020 visar *Clostridium perfringens* som trolig orsak, en bakterie som orsakar tarm- och leverskador hos kyckling.

Arbete mot ESBL ger resultat

Förekomst av ESBL i tarmen hos kyckling har konstaterats trots att den typ av antibiotika som driver ESBL-resistens inte används inom svensk kycklinguppfödning. Men vårt arbete har gett resultat och sedan 2017 har inga ESBL-positiva GP flockar påvisats i Sverige.

Syftet med övervakningsprogrammet har varit att kartlägga förekomsten av ESBL i avelsflockar samt att testa och utvärdera olika åtgärder för att förhindra överföring från avelsflock till kyckling. Efter de första fynden 2010 gjordes en omedelbar smittspårning i avelsleden där proverna visade sig vara positiva hela vägen tillbaka till importen av dagsgamla avelsdjur, mor- och farföräldrardjur, från Storbritannien.

Under 2010 och 2011 var så gott som samtliga importerade flockar till Sverige ESBL-positiva. Den andelen sjönk initialt för att återigen öka under andra halvåret 2014 och under hela 2015. Därefter har förekomsten av ESBL hos införda avelsdjur minskat avsevärt. Under 2017 var 1 av 13 GP flockar positiva. Sedan dess har inga positiva flockar hos avelsdjur påträffats.

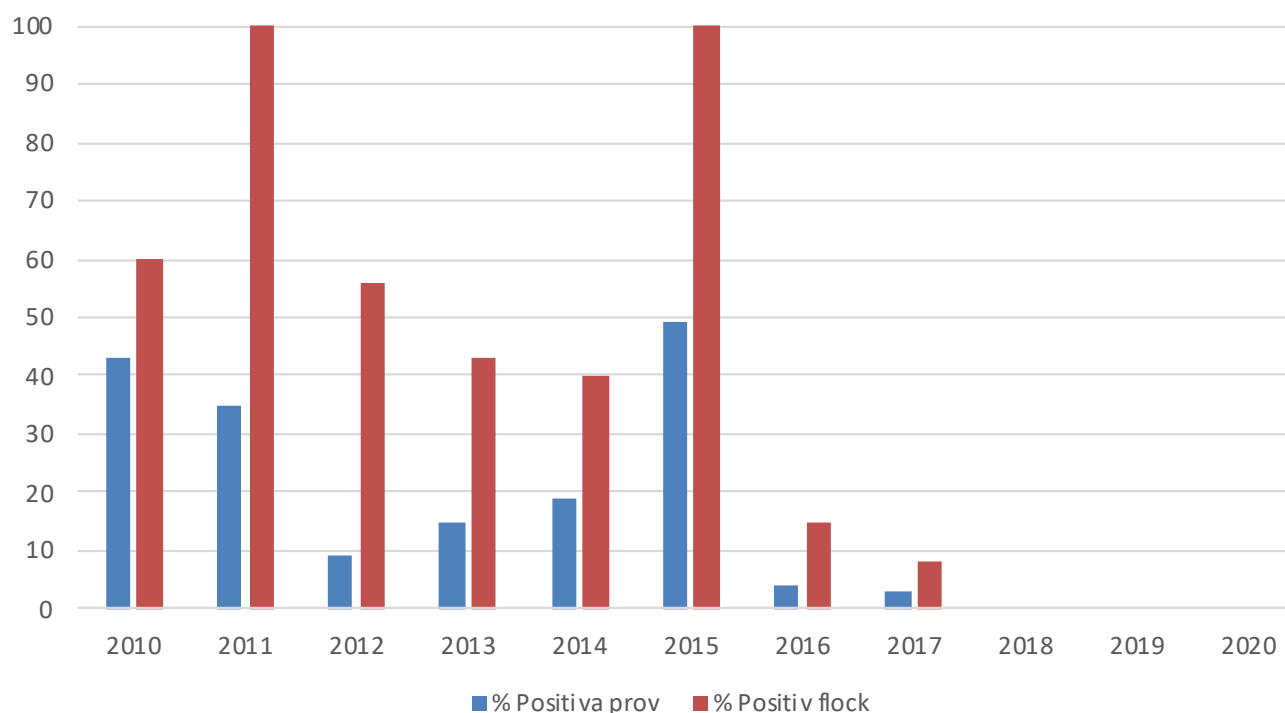
Granskning av djuromsorgen

På grund av pandemin har det sedan i våras varit reserestriktioner och besöksstopp på gårdarna. Det har medfört att de kontinuerliga besiktningarna av kyckling- och kalkonstallarna har pausats.

Svensk Fågel kommer under en initial provtid på ett år anlita HS Certifiering för att utföra de kontinuerliga besiktningarna på gårdarna. Svensk Fågels agronom Lotta Waldenstedt ansvarar för samordning, överlämning och synkronisering av bedömningar och protokoll. Besiktningar har ännu inte kunnat utföras, men gruppen har vid ett flertal tillfällen träffats digitalt för genomgång av djuromsorgsprogrammet och besiktningarna.

Inbesiktningar av nya stallar för anslutning till djuromsorgsprogrammet har utförts. Under 2020 har sex nya kycklings-tallar inbesiktigats i Östergötland, Kalmar och Blekinge län. Inbesiktningarna av nya stallar kommer fortsatt att hanteras av Svensk Fågel genom Lotta Waldenstedt.

ESBL hos införda avelsdjur

Fothälsan viktig

Inom ramen för djuromsorgsprogrammet ligger även fothälsoprogrammet, som har drivits sedan 1994. Fothälsan bedöms på varje flock när den kommer in till slakteriet och status påverkas av bland annat skötsel och foder. Under året har ca 300 000 fötter bedömts inom programmet.

Medelpoängen för fothälsoprogrammet för kycklingflockar hos Svensk Fågels medlemmar låg under 2020 på sex procent. Jämfört med 43 när programmet startade. Maximal poäng är 200 och målsättningen är att ha så låga fotpoäng som möjligt. Totalt 97 procent av de bedömda fåglar var utan anmärkning. Andelen med allvarlig anmärkning var endast två procent, vilket är lägre än året innan. Hälften av alla flockar under året hade en poäng på 0,5 eller lägre. Det visar på en generellt mycket bra fothälsa hos kycklingarna. Hos uppfödare med återkommande höga fotpoäng har neddragningar i beläggningen gjorts. Dessutom har vi gjort justeringar i fodret samt arbetat med rådgivning och andra åtgärder på gårdsnivå. Resultaten från dessa kontroller samt från fothälsoprogrammet sammanställs till en rapport som redovisas till Jordbruksverkets fjäderfäenhet.

Oberoende kontroll av lastning och transport

Djuromsorgsprogrammets del som rör lastning, transport och utlastning på slakterierna kontrolleras numera av HS Certifiering. HS Certifiering är ett oberoende kontrollorgan ackrediterade genom Swedac. Åtterrapporering sker till såväl slakteri som till Svensk Fågel. Samtliga slakterier som reviderades 2020 är godkända enligt programmet.

Kansliet flyttade

Mitt under pandemin genomförde kansliet en flytt till nya lokaler. LRF som tidigare hade sagt upp lokalen på Franzéngatan 6 valde nu att renovera sina lokaler där LRF Media tidigare suttit. I nya moderna lokaler snett över gatan delar Svensk Fågel utrymme på samma våningsplan med LRF Ekonomi och Samköp, Svensk Potatis, MacLean och Norrmejerierna.

Vårt sociala ansvar

Sedan 2014 samarbetar Svensk Fågel och medlemsföretagen med Världsnaturfonden för att öka andelen ansvarsfullt odlad soja inom den svenska livsmedelsbranschen. I februari presenterades resultatet av arbetet – mer än 250 000 ton certifierad soja har köpts in. Svensk Fågels medlemmar använder certifierad soja eller köper in motsvarande mängd certifikat, som uppfyller antingen RTRS, ProTerra eller annan av Sojdialogen godkänd certifiering. Sojan är även fri från GMO. Certifikaten köps in av foderföretagen Lantmännen och Svenska Foder som är importörer av soja. Sojdialogen administreras idag av Axfoundation.

Svensk Fågel stödjer:

Handikappidrottsförbundet
Läkare utan gränser

Konferenser och remisser

PVSG - Internationell veterinärkonferens

Dessa veterinärkonferenser för fältverksamma fjäderfäveterinärer inom EU hålls två gånger per år. Från Sverige deltar veterinär Pia Gustavsson tillsammans med Eva Berndtson, veterinär SweHatch. Under 2020 har båda konferenserna ställts in och ersatts av digitala möten på grund av Covid-19.

Nordiska styrmötet och Nordiska Fjäderfäkonferensen (Nordic Poultry Conference) Årets nordiska styrmöte med representanter för de nordiska fjäderfänäringarna hölls i år digitalt. Mötet är ett bra och trevligt sätt att hålla sig informerad och byta erfarenheter mellan de olika länderna. Årets Nordiska Fjäderfäkonferens, som hålls i november varje år, blev inställt. Nytt planerat datum för konferensen, som kommer att hållas i Norge, är 9 - 11 november 2021.

AVEC – branschens paraplyorganisation inom EU

Avec företräder matfågelproduktionen inom EU. Förutom att företräda branschen i de europeiska och internationella sammanhangen så fokuserar organisationen på frågor som rör djurhälsa och djurvälstånd, livsmedelssäkerhet samt hållbarhet och handel. Sekretariatet i AVEC är placerad i Bryssel och består av Birthe Steenberg, generalsekreteraren, Paul-Henri Lava, senior sakrådgivare, och projektansvarig Federica Chiarella. Ordförande Paul Lopez från den franska branschorganisationen, FIA (Fédération des Industries Avicoles) leder arbetet tillsammans med fyra viceordföranden; Zbigniew Idziaszek, KR D (Polen) Paul-Heinz Wesjohann, BVG (Tyskland), Philip Wilkinson, BPC (Storbritannien) och Mario Veronesi, Unaitalia (Italien).

ELPHA

Svensk Fågel är medlemmar i European Live Poultry and Hatching Egg som företräder den europeiska kläckäggsproduktionen inom EU. ELPHA bevakar främst frågor som rör handel och export, djurhälsa, djurvälstånd och genetik. Ordförande är Wout van Wolfswinkel, team manager på Lagerwey Hatchery, Group Wimex. Elpha delar kansliet med AVEC.

WPSA - förbättrar samarbetet

The World's Poultry Science Association (WPSA) är en världsomspännande förening som arbetar aktivt för att främja samarbetet mellan fjäderfäforskning och näringen. Årligen hålls konferenser och seminarier på internationell nivå. WPSA har cirka 7 000 medlemmar världen över och firade 2012 sitt 100-årsjubileum.

Nationella sektioner av WPSA finns i ett 60-tal länder, inklusive i Sverige. I styrelsen för Svenska WPSA är matfågelnäringen representerad av Thomas Carlsson från Aviagen SweChick och Lotta Waldenstedt från Svensk Fågel. Lotta Waldenstedt sitter också med som svensk representant och sekreterare i den europeiska arbetsgruppen för foder inom WPSA. Svenska WPSA anordnade under året ett digitalt seminarium där Magnus Jeremiasson, MSD Animal Health, gick igenom vaccinering av Gumboro på gårdsnivå.

Den planerade 26:e världskonferensen i Paris (<http://www.wpcparis2020.com>) i augusti blev framflyttad och det är dagsläget oklart när, och i vilken form, den kommer att hållas. Information om kommande konferenser inom WPSAs regi finns på www.wpsa.com. Svenska WPSA utlyser årligen ett resestipendium för deltagande på något av WPSA ordnat arrangemang.

EU-projekt om antibiotikaanvändning

Inom ramen för ett EU-projektet som handlar om antibiotikaanvändning för livsmedelsproducerande djur (ROADMAP www.roadmap-h2020.eu) har forskare intervjuat kycklinguppfödare och andra personer inom näringen. Det har handlat om erfarenheter av och perspektiv på antibiotikaanvändning och djurhälsa. En rad länder deltar i projektet, och det är viktigt att även få med Sveriges syn på antibiotikaanvändning inom livsmedelproduktionen.

Beredskapsgrupp bildades

En grupp, bestående av representanter från Svensk Fågel, Kronfågel, Guldfågeln och Atria, har tillsatts för att se över beredskap på (i ett första stadie) slakterierna om det av någon anledning (brand, haveri, påverkan av pandemin etc) inte går att ta emot fåglar till slakt.

Gruppen har testkört två "case" där man simulerat brand på ett slakteri vilket innebär att slakttillfällena och djur måste omdirigeras. En plan för samordning mellan slakterierna har upprättats. Syftet är att alla slakterier och kläckerier ska ha en beredskapsplan för vad det innebär för respektive bolag samt ha en beredskap. Arbetet har på ett positivt sätt också ökat kontaktytorna mellan slakterierna.

Remisser, utredningar och hearings

Farm 2 Fork, EU-kommissionens handlingsplan till den europeiska gröna given, Farm to fork, som är en central del av den gröna given till färdplan för en hållbar ekonomi i EU.

Djurskyddsmärkning på EU-nivå för att bättre kunna överföra värdet genom livsmedelskedjan.

Modernisering av köttkontrollen. För att säkerställa långsiktiga och konkurrenskraftiga villkor för slakterinäringen gav regeringen 2018 Livsmedelsverket i uppdrag att effektivisera och modernisera den offentliga kontrollen. Projektet ska pågå fram till 2020. Svensk Fågel deltar i ett flertal av delprojekten.

Livsmedelsverkets förslag om ett nytt avgiftssystem för slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Livsmedelsverkets förslag till följsamhetskriterier vid avgiftsbeslut.

Prisrapportering fågelkött.

Synpunkter på frihandelsdelen av Associationsavtalet mellan EU och Mercosur.

Remissvar angående LBK – pärmens Flik 3, Byggnadstekniskt brandskydd och flik 10 brandlarm och släckutrustning - Ver 200511.

Förslag rörande ändring av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:14) om offentlig djurskyddskontroll.

Livsmedelsverkets förslag till prioriterade exportländer.

Axfoundations förslag till kriterier och frågebatteri för ansvarsfull användning av antibiotika till livsmedelsproducerande djur.

Livsmedelsstrategins andra handlingsplan 2020 – 2025.

Arbetsmiljöverkets föreskrift om användning och kontroll av trycksatta anordningar.

Livsmedelsverkets förslag till ny riskklassningsmodell för livsmedels- och kontaktmaterial-anläggningar.

Regeringens förslag till genomförande av EU:s direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan.

Livsmedelsverkets samrådsgrupp för märkning- och livsmedelsinformation.

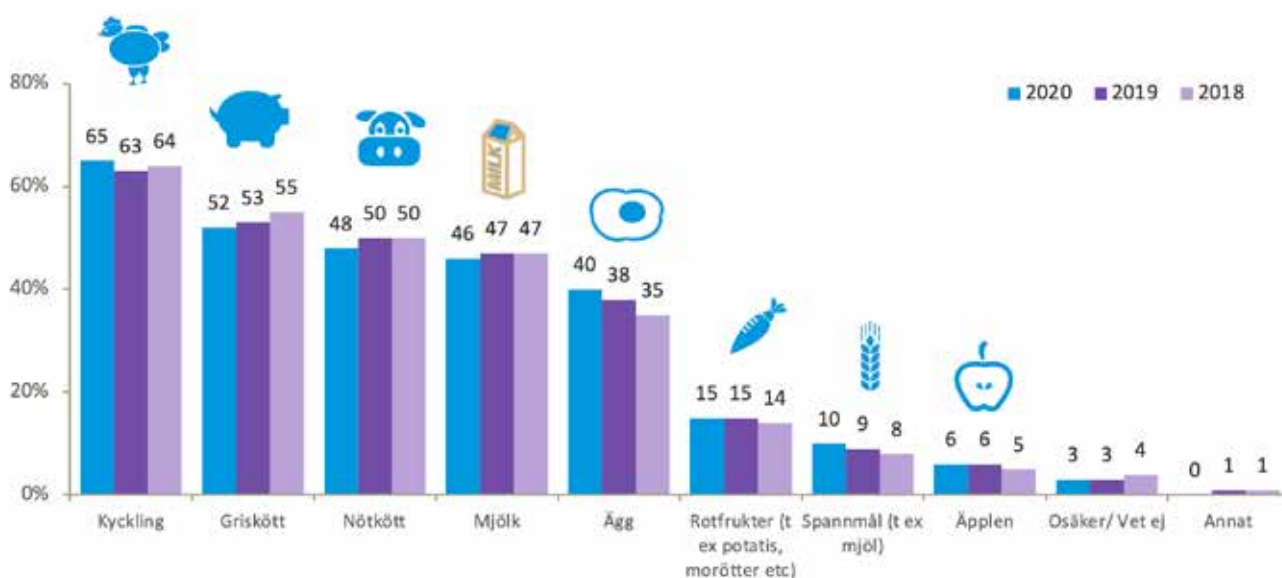
Forskningsprojektet Hot och hat mot svensk djurproduktion.

Begäran om uppdatering av Jordbruksverkets rapport om kostnader för ND-vaccinering med anledning av nya krav i EU lagstiftningen och tillgång till nya vacciner.

Remissvar angående Livsmedelsverkets förslag till ändringar i föreskrifterna om användning av viss symbol-Nyckelhålet, dnr 2020/00422.

Svensk Fågel-märkningen – en trygg symbol i en orolig tid

Vilka råvaror ser du som viktigast att de är svenska?

Pandemiåret 2020 förändrade vårt sätt att äta, från att samlas ute på restaurang stannar vi nu runt middagsbordet hemma. Det förändrade också vårt sätt att se på och värdera maten, plötsligt blev trygg, svensk mat ännu viktigare och man vill stötta den egna livsmedelsproduktionen. Något som också speglades i Svensk Fågels årliga konsumentundersökning. Svensk Fågel-märkningen ses som en trygg symbol i en orolig tid och svensk kyckling väljs i hög grad för att stötta svenska bönder.

Konsumentundersökningen utfördes av Ipsos, på uppdrag av Svensk Fågel. Studien har genomförts årligen sedan 2012 och täcker in, inköp- och konsumtionsvanor för kyckling, attityd till svensk kyckling kännedom, attityd och betalningsvilja för märkningen Svensk Fågel samt reklamerinran för Svensk Fågel.

För 2020 genomfördes undersökningen under perioden 11–14 september i form av 1 075 riksrepresentativa intervjuer med män och kvinnor, 16–65 år genom Ipsos webbomnibus.

Influencers och TikTok

För att ytterligare befästa Svensk Fågel-märkningen som välkänd symbol, även i en yngre målgrupp, valde Svensk Fågel att i början av året samarbeta med välkända influencers. Det handlade bland annat om Linneas Skafferi och Familjen Reinhold. Våra utvalda influencers pratade (och visade) märkningen i köket hemma hos sig (och på skogspicknick) och dottern Hailey Reinhold tog Gula Pippin vidare ut på TikTok där hon spred en kycklingdans.

Samarbete med Markus Aujalay

I ett samarbete mellan Svensk Fågel och mästerkocken Markus Aujalay utformades ett antal hållbara, hälsosamma och goda kycklingrecept på sin Youtube-kanal. Fokus för Markus Aujalay låg på att tillvarata hela kycklingen och välja ut detaljer som vingar, klubbor, lårfilé och färs.

Film och rörligt material i fokus

Sammanlagt har Svensk Fågels mätningar och åtgärder nu befäst att märkningen och Svensk Fågel-märket är välkänd bland svenska folket och associeras starkt med kyckling och kalkon från svenska bönder. Det känns därför naturligt att ta steget vidare till att koppla på mervärden som bondens vardag och djurvälstånd. Något Svensk Fågel bland annat gjorde i en ny film som lanserades i slutet av året på hemsidan, Youtube och sociala medier och som kommer tas vidare ut i TV, radio och poddar under 2021.

Överlag har Svensk Fågel satsat stort på rörligt material och bland annat producerat en ny julfilm.

Debatt & påverkan

Svensk Fågels kommunikation under 2020 har även fortsatt fokuserat på att ta en aktiv ställning i debatten om antibiotika och visat på hur lite antibiotika som används i svensk kyckling-uppfödning (nära nollvision) i jämförelse med övriga Europa och världen.

Den låga förekomsten av campylobacter har uppmärksamats, både av Svensk Fågel och av Jordbruksverket i början av året. Vi valde att kommunicera detta genom pressmeddelanden och debattartiklar i fack- och morgonpress samt sociala medier.

På samma sätt har Svensk Fågel aktivt gett sig in i debatten kring upphandling och påvisat hur skärpta krav i upphandling kan ge mer svensk kyckling istället för importerad i offentlig sektor, skolor, äldreboenden och på sjukhus.

Debattartiklar 2020

Under 2020 medverkade Svensk Fågel i ett antal publicerade debattartiklar. Tillsammans med LRF och Svenska Köttföretagen publicerades en text om svensk mat, självförsörjning och kritik mot Livsmedelverkets köttkontroll med rubrik ”Slarva inte bort den svenska maten” i 43 tidningar.

Lagom till 2020 års stämma publicerades också en debattartikel som byggde på den lokala undersökning om upphandling av svensk kyckling som Svensk Fågel genomförde tillsammans med Cederkom AB. Av tio skånska kommuner köpte nio stycken in svensk kyckling, undantaget var Malmö kommun som bland annat köpte in litauisk kyckling. I samband med Svensk Fågels undersökning uppmärksammades Malmö kommun på de skraddarsydda krav som kan ställas i upphandling för att öka andelen svensk kyckling.

Sist men inte minst slog vi ett slag för skollunchen, Svensk Fågels ordförande Jenny Andersson skrev under uppmaningen om att ”Kolla skollunchen!”, om vikten av att ställa krav på både kommunens skolor och privatägda skolor om att kycklingen som serveras ska vara 100 procent svensk. För att kunna påverka är det viktigt att både politiker, beslutsfattare och vårdnadshavare ställer frågorna: Varifrån kommer egentligen kycklingen på skolmatsedeln? Följs villkoren i uppfödningen enligt svensk lag och kvalitetsprogram?

DEBATT Kolla skollunchen!

PUBLICERAD: 2020-08-20

FOTO: TOMAS ONEBORG/SVD/TT

Nu börjar ett nytt skolår som förhoppningsvis blir annorlunda än den corona-vår som vi genomlevt. Gymnasieskolorna gick under våren över till distansundervisning med åtminstone en tydlig effekt. Många av eleverna blev utan sin skollunch.

Nu är det ofta kyckling på skollunchmenyn och det finns goda skäl för det. Genom att välja kyckling från svenska bönder – en kyckling som är både god, hållbar och nyttig mättar man inte bara skolungdomarnas magar utan det bidrar också till en levande landsbygd vilket i sin tur ger intäkter till kommunen. Trenden mot mer av kyckling och kalkon ser ut att fortsätta inte minst för att svensk kyckling är ett klimatsmart och hållbart alternativ. Det är till exempel vanligt att kommuner nu erbjuder eleverna svensk kalkonkorv eller kycklingköttbullar.

Djurvelfärd och fågelinfluensa

Svensk Fågel har också påbörjat en kampanj i traditionell media i form av annonser i främst fackpress där vi uppmärksammar och tackar de företag som väljer svensk kyckling och kalkon. En kampanj som fortsätter och förstärks under 2021 i kombination med ett brev till myndigheter, branschen och företaget där vi även förklarar vår starka ställning i djurvelfärdsfrågan. I samma fråga har Svensk Fågel även deltagit aktivt i möten med ett flertal företag som väljer svensk kyckling och kalkon märkt med Svensk Fågel-märket.

I slutet av året och i början av 2021 handlade en stor del av Svensk Fågels kommunikation (främst internt) om de nya fall av fågelinfluensa som upptäckts i främst Skåne. Här har vi tagit hjälp av Jordbruksverkets rapportering och fokuserat kommunikationen extern kring de höga kraven på biosäkerhet i våra stallar och att det fortfarande är helt säkert att konsumera svensk kyckling och kalkon.

Fjäderfätidningen

Medlemstidningen för Svensk Fågel fortsätter att ges ut av Lime förlag med Agneta Liliehök som chefredaktör. Ny design och redaktionsteam har upprättats under året med målet att publicera åtta nummer per år.

Jenny Andersson, kvävgårdare och utbildande för branschen, organisationen Svensk Fågel

Tack

alla ni krögare som väljer kyckling från svenska bönder!

Den Gula Pippin garanterar att kycklingen och kalkonen är kläckt, uppfödd, slaktad och förädlad i Sverige. Märkingen finns på förpackningen och står för en frisk och salmonellafri fågel som vuxit upp under goda förhållanden – i skydd av stränga kvalitetsprogram. Våra gårdar har eget kretslopp och vi bidrar till en levande landsbygd där hållbarhet är en självklarhet. Den Gula Pippin är för dig som tar kvalitet och djurhälsa på allvar.

Kolla efter Gula Pippin!

svenskfagel.se

Material och innehåll

Hemsidan

Hemsidan, www.svenskfagel.se, drivs nu med hjälp av en enskild teknisk konsult vilket är en bra och kostnadseffektiv lösning.

Sociala medier

Genom annonskampanjer och organisk spridning fortsätter Svensk Fågel att vara aktiv på Facebook, Instagram och Youtube. Under året ha vi genomfört ett lyckat influencersamarbete och även gett oss in på nya kanaler som TikTok.

Nyproduktion

- 5 skäl att välja svensk kyckling
- Svensk Fågels Lilla Gula – värderingar, policyer, kvalitetsprogram - folder
- Hållbarhetsfoldern
- Uppdatering av Faktablad om antibiotika och campylobacter

Filmer som producerades under året

- 5 st infofilmer om bondens vardag, djurvälstånd och hållbarhet
- Ny julfilm med fokus på mångfald av produkter, familjegemenskap och tradition.

Butiksmaterial

Nytryck under året: 4 klimatsmarta skäl, Kyckling är klimatsmart och Kolla efter den Gula Pippin

Svensk Fågels kansli

Svensk Fågel hyr kontorsplats på LRF:s huvudkontor i Stockholm, Franzéngatan 1B och delar våningsplan med bland annat Svensk Potatis, Odling i Balans, Norrmejerier, Macklean, LRF Samköp.

Maria Donis, VD
Övergripande ansvar för kansliets verksamhet.

Kristina Kihlström,
vikarie åt Pernilla under 2020

Stina Nordqvist,
kommunikationsansvarig
Stina ansvarar för de övergripande kommunikationsfrågorna på kansliet. Vidare ansvarar Stina för Svensk Fågels hemsida, sociala medier samt Svensk Fågels övergripande PR och pressaktiviteter.

Lotta Waldenstedt, Agronomi Dr Agria, Djurförsäkring
Lotta anlitas som djurskydds- och foderexpert och är anställd av Agria Djurförsäkring som branschen har en kollektiv salmonellaförsäkring med. Hon utför bland annat inbesiktning och riksläkning av branschens kyckling- och kalkonstallar. Lotta kommer från år 2021 att ansvara för hållbarhetsfrågor och samordna besiktningarna på gårdarna och vara anställd av Svensk Fågel.

Pia Gustavsson, Leg vet.
Pia ansvarar för de veterinära frågorna i branschen och för de program som drivs inom Svensk Fågel avseende Förebyggande smittskydd på gård, Campylobacter, KC-programmet och resistensövervakning.

Pernilla Aspernäs, kanslichef (föräldraledig under 2020)
Pernilla är utbildad lantmästare i grunden och har hand om ekonomi, medlemsfrågor och allmän administration på Svensk Fågel.

Lime förlag, produktionsbolag bakom tidningen Fjäderfå
Ansvar för Svensk Fågels medlemstidning Fjäderfå från och med 2020. Tidningen ägs av Svenska Ägg och ges ut i samarbete med Svensk Fågel.

IT-konsultföretaget Agriprim

Supporterar de tekniska lösningarna för TUPPEN®. Torgil Folger och Ulf Danielsson är personliga rådgivare för inmatning av TUPPEN.

Arbetsgrupper utvecklar och förbättrar

Inom branschen finns ett antal arbetsgrupper som tillsammans med kansliet arbetar med specifika frågor. I flera av dessa grupper sitter representanter från Svensk Fågel tillsammans med företrädare för olika myndigheter och verk. Syftet med samarbetet är att ständigt utveckla och förbättra Svensk Fågels verksamhet.

Svensk Fågel arbetar i följande grupper:

Fodergruppen

Behandlar foderfrågor som riktar sig specifikt till matfågelbranschen. Sammanställande är Lotta Waldenstedt, foderexpert.

Uppfödargruppen

Behandlar frågor som är av intresse för uppfödare. Sammanställande är ordförande i Svensk Fågel.

Slaktgruppen

Behandlar frågor kring kyckling- och kalkonproduktion som rör ankomst till och från anläggning samt fram till butik. Sammanställande är vice ordförande i Svensk Fågel.

Kläckerigruppen

Kläckerigruppen bildades i samband med Svensk Fågels årsstämma i Falkenberg. Företrädare från kläckerierna samt personal från kansliet träffas 2gg per år.

Kommunikationsgruppen

Gruppen består av medlemsföretagens kommunikatörer och har haft ett möte under året.

Marknadsföringsgruppen

Gruppen beslutar kring Svensk Fågels övergripande marknadsföringskampanjer.

Märkningsgruppen

Gruppen beslutar om kriterier som är kopplade till Svensk Fågel-märket.

Upphandlargruppen

Företrädare från medlemsföretagen bistår kansliet med underlag när det gäller frågor inom offentlig sektor och restaurangmåltider.

Vingskadegruppen

Djurskyddssansvariga på slakteriet tillsammans med företrädare från plockföretagen och uppfödarrepresentant har upprättat en arbetsgrupp, med målet att tillsammans dela med sig av kompetens, erfarenheter och upprätta delmål i arbetet för att minska förekomsten av vingskador.

Kontrollsektionen

Kontrollsektionens uppgifter är att utse riksläkare och kontrollveterinärer. Vidare ska kontrollsektionen sammanställa och följa upp resultaten från besiktningar och årliga kontroller inom det officiella kontrollprogrammet. Kontrollsektionen ska även föreslå och följa upp lämpliga förbättringar och kompetenshöjande åtgärder inom näringen, baserade på resultat från besiktningar och kontroller inom programmet. Kontrollsektionen för Svensk Fågels officiella kontrollprogram består av VD och ordförande i Svensk Fågel, Svensk Fågels veterinär, en representant för Agria Djurförsäkringar, en representant för djurskyddssansvariga på Svensk Fågels medlemsslakterier samt två kycklinguppfödare. Övrig expertis kallas in vid behov. Sektionen ses över mot bakgrund av att avtalet med Agria Djurförsäkring är uppsagd.

Försäkringsgruppen

Kyckling- och kalkonproducenter som är anslutna till Svensk Fågel och följer branschorganisationens krav har möjlighet att teckna en djurförsäkring hos Agria Djurförsäkring. Försäkringsgruppen har under året bestått av Rasmus Troedsson, Madeleine Agneborg och Marianne Wahlgren från Agria Djurförsäkring samt Maria Donis, Pia Gustavsson, Ola Göransson, Henning Trozelli, och Per-Åke Holgersson från Svensk Fågel samt Lotta Waldenstedt, riksläkare på Agria Djurförsäkring. Gruppen har under året haft möten för att diskutera skadeutfall och försäkringsvillkor. Försäkringsgruppens sammansättning kommer att ändras under 2021 mot bakgrund av ny avtalspart med Agria Djurförsäkring.

Forskningsgruppen

Stiftelsen Lantbruksforskning (SFL) har en grupp för matfågelproduktion där företrädare för branschen, SVA och SLF går igenom och beviljar medel till forskningsprojekt inom matfågelproduktionen.

Föreningen för smittskyddskontroll av fjäderfå

Föreningen utgörs av de organisationer, föreningar och företag som idag handlar med, ställer ut, tävlar med samt arbetar med avel och produktion av fjäderfå i Sverige.

Campylobacternämnden

Campylobacternämnden ansvarar för frågor inom campylobacterprogrammet. Svensk Fågel är huvudman för programmet. I nämnden ingår även Jordbruksverket, Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU).

Stiftelsen Svenska Kycklinguppfödare

Denna fristående stiftelse ska stödja och utveckla svensk kycklinguppfödning i samklang med såväl konsumenternas förväntningar som samhällets övriga krav och regler beträffande kvalitet och miljömål.

Veterinärer inom branschen

Nya veterinärer har tillkommit och följande anlitas som besättnings- och salmonellakontrollveterinärer:

- Eva Berndtson
- Tomasz Dzieciolowski
- Samson Sotona
- Johannes Bendel Möller
- Anna Birgersson
- Magnus Algotsson
- Bodil Wahlgren
- Stina Roupé
- Nils-Einar Svensson
- Caroline Lundqvist
- Åsa Lundberg
- Elin Larsson

Övriga sammankomster

- Branschmöten
- Arbetsutskott
- Styrelsemöten
- Uppfödmöten
- Stämman

Olika grupper kan bildas beroende på vilka frågor som ska behandlas. Grupperna kan vara fasta eller drivas i projektform och upplöses när frågan är färdigbehandlad.

2020 års bolags- och föreningsstämma

Bolags- och föreningsstämman äger rum torsdagen den 25 mars digitalt på Teams.

Styrelsen bedömer att fortsättningen på pandemin av viruset Covid-19 och utbrotten kring fågelinfluensa skapar osäkerhet om hur påverkan blir på matfågelbranschen, våra medlemmar och i förlängningen vår organisation. Det skapar i sin tur en osäkerhet hur resultatet för föreningen kommer att påverkas på det nya året. Styrelsen följer aktivt utvecklingen och vidtar löpande åtgärder för att begränsa effekten.

Medlemmar i Svensk Fågel

Styrelsen i Svensk Fågel

Uppfödare

Jenny Andersson (ordförande)

Jens Christensen

Ulrik Helgstrand

Slakteriföretag

Mats Hedlund (vice ordförande)

Peter Andersson

Juha Sarkkinen

Kläckeriföretag

Ola Andersson, SweHatch

Torbjörn Persson

Fodertillverkning

Sven Hellberg

Svensk Fågel

Maria Donis, VD Svensk Fågel

Suppleanter till uppfödare

Eskil Svensson
Daniel Johansson
Anders Larsson

Suppleanter till kläckeriföretag

Nina Yngwe
Thomas Carlsson

Suppleanter till slakteriföretag

Johan Ekerot
Martin Starkman
Daniel Magnusson

Suppleanter till fodertillverkning och övrigt

Joachim Brahce

Revisor

Beatrice Torstensson

Lekmannarevisor

Ulf Danielsson

Suppleant till revisorn

Sture Larsson

Suppleant till lekmannarevisorn

Henrik Weijber

Under året ansökte en kläckäggsproducent om intressemedlemskap i Svensk Fågel vilket godkändes av styrelsen den 18 mars 2020.

Resultaträkning

	Not	2020-01-01 2020-12-31	2019-01-01 2019-12-31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		22 800	0
Summa föreningens intäkter		22 800	0
Föreningens kostnader			
Övriga externa kostnader		-101 428	-3 978
Summa föreningens kostnader		-101 428	-3 978
Rörelseresultat		-78 628	-3 978
Resultat efter finansiella poster		-78 628	-3 978
Resultat före skatt		-78 628	-3 978
Årets resultat		-78 628	-3 978

Balansräkning

	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	2, 3	155 000	155 000
Fordningar hos koncernföretag	4	1 251 633	1 328 833
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 406 633	1 483 833
Summa anläggningstillgångar		1 406 633	1 483 833
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar		837 317	837 317
Summa kortfristiga placeringar		837 317	837 317
Kassa och bank			
Kassa och bank		28 944	30 372
Summa kassa och bank		28 944	30 372
Summa omsättningstillgångar		866 261	867 689
SUMMA TILLGÅNGAR		2 272 894	2 351 522

Balansräkning

	Not	2020-12-31	2019-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Eget kapital vid räkenskapsårets början		2 351 522	2 355 500
Årets resultat		-78 628 -	3 978
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		2 272 894	2 351 522
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 272 894	2 351 522

Resultaträkning

	Not	2020-01-01 2020-12-31	2019-01-01 2019-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.			
Nettoomsättning		13 737 925	16 140 034
Övriga rörelseintäkter		4 862 607	9 558 431
Summa rörelseintäkter lagerförändringar m.m.		18 600 532	25 698 465
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-12 910 217	-20 082 601
Personalkostnader	2	-5 696 197	-5 490 981
Summa rörelsekostnader		-18 606 414	-25 573 582
Rörelseresultat		-5 882	124 883
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		0	3
Räntekostnader och liknande resultatposter		-131	-100
Summa finansiella poster		-131	-97
Resultat efter finansiella poster		-6 013	124 786
Resultat före skatt		-6 013	124 786
Skatter			
Skatt på årets resultat		-7 425	-52 926
Årets resultat		-13 438	71 860

Balansräkning

	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2 295 236	4 886 908
Övriga fordringar		708 048	874 788
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		638 855	411 058
Summa kortfristiga fordringar		3 642 139	6 172 754
Kassa och bank			
Kassa och bank		5 935 957	2 902 790
Summa kassa och bank		5 935 957	2 902 790
Summa omsättningstillgångar		9 578 096	9 075 544
SUMMA TILLGÅNGAR		9 578 096	9 075 544

Balansräkning

	Not	2010-12-31	2019-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
Summa bundet eget kapital		120 000	120 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		408 577	336 717
Årets resultat		-13 438	71 860
Summa fritt eget kapital		395 139	408 577
Summa eget kapital		515 139	528 577
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		5 096 684	4 614 689
Skulder till koncernföretag		1 251 633	1 328 833
Övriga skulder		294 887	279 263
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 419 753	2 324 182
Summa kortfristiga skulder		9 062 957	8 546 967
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 578 096	9 075 544

Svensk Fågel
105 33 Stockholm
info@svenskfagel.se
svenskfagel.se